

Sygn. akt I C 893/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2019 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Litwińska–Bargiel

Protokolant: Joanna Bobrowska

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2019 roku w Dzierżoniowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa – Starosty (...)**

przeciwko **Syndykowi masy upadłości Zakładów (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w D.**

o zapłatę kwoty 32 983,50 zł

I/ zasądza od strony pozwanej **Syndyka masy upadłości Zakładów (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w D.** na rzecz strony powodowej **Skarbu Państwa – Starosty (...)** kwotę **32 983,50 zł** (trzydzieści dwa tysiące dziewięćset osiemdziesiąt trzy złotych pięćdziesiąt groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot:

- 15 608,44 zł od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty,
- 17 375,06 zł od dnia 1 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty;

II/ zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 3 600 zł tytułem zastępstwa procesowego;

III/ nakazuje pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie kwotę 1 650 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, od której uiszczenia strona powodowa była zwolniona.

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do tutejszego Sądu dnia 22 marca 2019r. powód Skarb Państwa reprezentowany przez Starostę (...) domagał się zasądzenia od pozwanego Syndyka masy upadłości Zakładów (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w D. kwoty 32 983,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi tytułem zaległej opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu będącego własnością Skarbu Państwa objętego księgą wieczystą nr (...) za lata 2016 i 2017. Powód wniósł także o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 28 marca 2019r. wydanym w sprawie I Nc 693/19 tut. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda całość żądanego w pozwie roszczenia. (k.22)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, że postanowieniem Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 31 lipca 2015r. w sprawie o sygn. akt VI GU 83/15 ogłoszono upadłość Zakładów (...) Sp. z o.o. w D.. W ocenie pozwanego, zgodnie z art. 146 ust. 4 prawa upadłościowego i

naprawczego, które stosuje się w niniejszej sprawie, po ogłoszeniu upadłości niedopuszczalne jest wszczęcie egzekucji świadczeń pieniężnych z masy upadłości. Świadczenia pieniężne zasądzone od syndyka podlegają zaspokojeniu według przepisów ustawy. Dochodzone przez stronę powodową roszczenie powstało po ogłoszeniu upadłości i nie wynika z czynności podejmowanej bezpośrednio przez syndyka. Na mocy art. 342 ust. 1 pkt. 1 w/w ustawy należności powstałe po ogłoszeniu upadłości, w tym koszty postępowania upadłościowego, stanowią wierzytelność pierwszej kategorii. Koszty oraz wydatki są wprost określone przez ustawodawcę w art. 230 ust. 1 oraz 2 p.u.n. Natomiast art. 343 ust. 1 w/w ustawy stanowi, że syndyk zaspakaja należności kategorii pierwszej w miarę wpływu do masy upadłości stosowanych sum, a jeżeli należności te nie zostaną zaspokojone w ten sposób, zaspakaja się je w drodze podziału funduszy masy upadłości.

W piśmie procesowym z dnia 09 maja 2019r. strona powodowa odniosła się do twierdzeń pozwanego i podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko. Zauważyła, iż pozwany nie kwestionuje zasadności oraz wysokości dochodzonych należności, jedynie dopuszczalność tego powództwa z uwagi na ogłoszenie upadłości. Jednak w ocenie strony powodowej taki zarzut nie jest słuszny, należy bowiem zauważyć, iż dochodzona należność powstała już po ogłoszeniu upadłości i dlatego też nie została wpisana na listę wierzytelności. Na listę wierzytelność zostały wpisane należności z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste powstałe przed datą ogłoszenia upadłości spółki. Zgodnie z art. 144 ust. 1 p.u.n. po ogłoszeniu upadłości postępowanie sądowe dotyczące masy upadłości może być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka lub przeciwko niemu. W ocenie powoda prawidłowo więc określił stronę pozwaną. Proces dotyczy należności powstałych po ogłoszeniu upadłości i wynika ze stosunków prawnych powstałych jeszcze przed ogłoszeniem upadłości, w które syndyk wstąpił w miejsce upadłego (tak SN w wyroku z dnia 16 stycznia 2009r, sygn. akt III CSK 244/08).

Sąd ustalił, co następuje :

Zakładowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w D. przysługuje prawo użytkowania wieczystego gruntu należącego do Skarbu Państwa, a obejmującego działki nr (...) położone w D., a opisane w księdze wieczystej (...) oraz działkę nr (...) położoną w P., a opisaną w księdze wieczystej nr (...).

Bezsporne

Zawiadomieniem nr 40/2012 z dnia 30 stycznia 2012r. Starosta (...) określił opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego działek nr : (...) za rok 2012 i następny na kwotę 15 403,33 zł.

Pismo zostało odebrane w siedzibie spółki w dniu 2 lutego 2012r.

Decyzją Burmistrza D. z dnia 1 września 2014r. działka (...) została podzielona, w następstwie czego powstały działki nr: (...).

Dowód: zawiadomienie nr 40/2012 z dnia 30 stycznia 2012r. wraz z dowodem odbioru- k.13-15;

- decyzja Burmistrza D. z dnia 1 września 2014r. wraz z wykazem zmian danych ewidencyjnych-k.18-20.

Pismem z dnia 17 lutego 2015r. skierowanym do Zakładów (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w D., Starosta (...) dokonał wypowiedzenia dotychczasowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego działki nr (...), położonej w P. i ustalił nową opłatę ,obowiązującą od 31 grudnia 2015r., w wysokości :

- 410,22 zł od dnia 1 stycznia 2016r.,

- 2 176,84 zł od dnia 1 stycznia 2017r.

Pismo zostało odebrane w siedzibie spółki w dniu 3 marca 2015r.

Dowód: pismo z dnia 17 lutego 2015r. wraz z dowodem obioru-k.16-17.

W dniu 31 lipca 2015r. została ogłoszona (...) Sp. z o.o. z siedzibą w D.

Dowód: kopia postanowienia Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 31 lipca 2015r., sygn. akt VI GU 83/15- k. 27,

- wydruk KRS nr (...) z dnia 12.03.2019r.- k.5-12.

Upomnieniem z dnia 25 lipca 2018r. (doręczonym na adres Syndyka dnia 2 sierpnia 2018r.) powód wezwał pozwanego do zapłaty opłaty rocznej wraz z odsetkami w kwocie 59 492,86 zł.

Dowód: upomnienie z dnia 25 lipca 2018r.-k. 21.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o materiał dowodowy w postaci dokumentów urzędowych i prywatnych. Sąd uznał zatem za wiarygodne wszystkie dokumenty złożone do akt sprawy i na ich podstawie dokonał niezbędnych ustaleń faktycznych. Należy zauważyć, iż strony nie wnosiły zastrzeżeń co wiarygodności tych dowodów i Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować je z urzędu. Tym samym okazały się one istotne dla potrzeb rozstrzygnięcia tego sporu. Żadna ze stron nie kwestionowała treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, stąd Sąd potraktował te kserokopie jako dowody pośrednie istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Pozwany nie kwestionował istnienia roszczenia powoda o zapłatę tytułem opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości za lata 2016 i 2017

Stosownie do treści art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. 2018r, poz. 2204 z póź. Zm.) za oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste pobiera się pierwszą opłatę i opłaty roczne. Opłaty roczne wnosi się przez cały okres użytkowania wieczystego, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, z góry za dany rok. Opłaty rocznej nie pobiera się za rok, w którym zostało ustanowione prawo użytkowania wieczystego. Zgodnie z ust. 4 cytowanego przepisu, właściwy organ, na wniosek użytkownika wieczystego złożony nie później niż 14 dni przed upływem terminu płatności, może ustalić inny termin zapłaty, nieprzekraczający danego roku kalendarzowego.

Pozwany nie kwestionował także wysokości roszczenia dochodzonego przez powoda.

Natomiast pozwany zakwestionował dopuszczalność powództwa co do zasady, wskazując na niedopuszczalność drogi sądowej w niniejszej sprawie. Zgodnie z art. 199 § 1 k.p.c. Sąd odrzuci pozew, jeżeli droga sądowa jest niedopuszczalna. Pozwany podniósł zarzut, iż po ogłoszeniu upadłości nie może być wytoczone przeciwko syndykowi powództwo o zasądzenie wierzytelności, ulegającej zaspokojeniu z majątku masy upadłości. Z takim stanowiskiem nie można się zgodzić.

W niniejszej sprawie zaistniała szczególna sytuacja będąca wynikiem równoległego toczenia się dwóch postępowań sądowych: o zasądzenie przed sądem powszechnym oraz wszczętego wcześniej postępowania upadłościowego. Przy czym wierzytelność objęta pozvem nie została zgłoszona i ujawniona na liści wierzytelności, gdyż powstała już po dacie ogłoszenia upadłości.

Z dniem ogłoszenia upadłości majątek upadłego staje się masą upadłości, obejmującą majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania upadłościowego z pewnymi wyjątkami, a masa upadłości służy zaspokojeniu wierzycieli upadłego- art. 61 i 62 ustawy z dnia 28 lipca 2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze w wersji obowiązującej w dacie ogłoszenia upadłości (dalej zwana pr. u.n.). Z chwilą ogłoszenia upadłości likwidacyjnej upadły traci prawo zarządu swoim majątkiem, który w efekcie staje się masą upadłości. Zarząd masą upadłości przejmuje syndyk. Ogłoszenie upadłości nie ma jednak automatycznego wpływu na umowę użytkowania

wieczystego, gdyż umowa ta wiąże strony w dalszym ciągu w niezmienionej treści. Strony postępowania nie wykazały, aby było inaczej.

O tym jak kształtuje się pod względem podmiotowym postępowanie sądowe w razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego stanowi art. 144 pr.u.n., mający charakter normy procesowej. Przepis ten stanowi, że jeżeli ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka lub przeciwko niemu. Postępowania te syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym. Powołany przepis zakłada bezwzględne podstawienie syndyka w miejsce upadłego w postępowaniach sądowych i administracyjnych dotyczących masy upadłości. Ogłoszenie upadłości wywołuje ipso iure skutek procesowy w postaci utraty legitymacji procesowej upadłego w odniesieniu do postępowań dotyczących masy upadłości. Reguła ta dotyczy zarówno postępowań wszczętych przed ogłoszeniem upadłości, jak i postępowań wszczętych po ogłoszeniu upadłości. Co istotne jednak, upadły pozostaje stroną tych postępowań w znaczeniu materialnoprawnym i jest też podmiotem stosunku prawnego, na tle którego wyniknął spór. Brak legitymacji formalnej upadłego nie jest bowiem równoznaczny z brakiem po jego stronie zdolności prawnej, tj. zdolności bycia podmiotem praw i obowiązków. Skutki ogłoszenia upadłości dotyczą sfery jego zdolności do czynności prawnych. Taki kierunek wykładni art. 144 ust. 1 pr. u.n jest powszechnie akceptowany w orzecznictwie (zob. np. wyrok SN: z 23.01.2007 r., III CSK 275/06, LEX nr 277283; postanowienie SN z 21.07.2011 r., V CZ 37/11, LEX nr 898281; wyroki SA w Krakowie z: 23.06.2015 r., I ACa 464/15, LEX nr 1794377; i 20.11.2012 r., I ACa 1034/12, LEX nr 1289453; wyroki SA w Warszawie z: 31.03.2015 r., VI ACa 481/14, LEX nr 1680077; i 28.07.2009 r., VI ACa 37/09, LEX nr 1120253). Przy czym należy dodać, że upadły zachowuje legitymację jedynie w sprawach, które nie dotyczą masy upadłości (tak SN w wyroku z dnia 14.10.2016r., sygn. akt I CSK 714/15). Natomiast niniejsze postępowanie dotyczy gruntów oddanych upadłemu w użytkowanie wieczyste i niewątpliwie prawo użytkowania wieczystego wchodzi w skład masy upadłości. Nie ulega zatem wątpliwości, że powód właściwie określił stronę pozwaną w niniejszej procesie.

Właściwym co do zasady trybem dochodzenia należności od upadłego przez wierzyciela jest zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym. Zatem wierzyciel powinien zgłosić sędziemu-komisarzowi swoją wierzytelność w terminie wyznaczonym w postanowieniu sądu o ogłoszenie upadłości (art. 236 pr.u.n). Powyższa zasada nie znajduje jednak zastosowania w przypadku, gdy wierzytelność powstała po dniu ogłoszenia upadłości.

Na wstępie należy wskazać, że wierzytelności, które mają być zaspokojone w postępowaniu upadłościowym należy podzielić na dwie kategorie:

1. wierzytelność w stosunku do masy- są to wierzytelności które powstały po ogłoszeniu upadłości;
2. wierzytelności upadłościowe- są nimi wierzytelności które powstały przed dniem ogłoszenia upadłości.

Wierzytelności w stosunku do masy, to przede wszystkim koszty postępowania upadłościowego, ale też np.: należności ze stosunku pracy przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, zobowiązania z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów, których wykonanie powierzono już syndykowi. Dla wierzytelność w stosunku do masy został przewidziany inny tryb dochodzenia.

Zgodnie z ugruntowanym w doktrynie poglądem zgłoszeniu w postępowaniu upadłościowym nie podlegają wierzytelności w stosunku do masy upadłości. Nie podlegają one ustaleniu w trybie postępowania upadłościowego, tzn. nie są umieszczane na liście wierzytelności, nawet gdyby miały być zaspokojone w ramach planu podziału funduszy masy (art. 343 ust. 1; w tym celu powinny być one natomiast umieszczone w planie podziału funduszy masy). Chodzi bowiem o wierzytelności wynikające w zasadzie z czynności syndyka, których istnienie i wysokość powinna być mu znana. Jeżeli jednak istnienie lub wysokość wierzytelności okaże się między stronami sporna, to zgodnie z dominującym poglądem jej dochodzenie odbywa się w trybie odpowiedniego powództwa wytoczonego przeciwko albo przez masę upadłości (syndyka). Zakaz egzekucji wierzytelności pieniężnych, ustanowiony w art. 146 ust. 4, nie oznacza bowiem niedopuszczalności postępowania rozpoznawczego (procesu cywilnego lub postępowania administracyjnego). Wierzytelność w stosunku do masy (także jeżeli została stwierdzona orzeczeniem właściwego

organu) jest zaspokajana w trybie art. 343. (tak: A Jakubecki, komentarz do art. 236 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, LEX).

Zgodnie z art. 230 pr.u.n. do kosztów postępowania upadłościowego zalicza się opłaty sądowe oraz wydatki niezbędne do osiągnięcia celu postępowania. Do tych wydatków należą min. przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości podatki i inne daniny publiczne. Cywilnoprawny charakter opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nie wyłącza możliwości zaliczenia jej do kategorii powtarzających się danin publicznych. Zgodnie bowiem z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z dnia 24 września 2009 r. w wersji obowiązującej na dzień wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości, tj. 31 lipca 2015r.) dochodami publicznymi są min. daniny publiczne, do których zalicza się: podatki, składki, opłaty, wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz banków państwowych, a także inne świadczenia pieniężne, których obowiązek ponoszenia na rzecz państwa, jednostek samorządu terytorialnego, państwowych funduszy celowych oraz innych jednostek sektora finansów publicznych wynika z odrębnych ustaw. W Komentarzem do ustawy o finansach publicznych pod red. L. W. jako przykładami innych opłat stanowiących daninę publiczną podaje się min. pierwszą opłatę za oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste oraz opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego. Tym samym należy uznać opłatę roczną z tytułu użytkowania wieczystego jako daninę publiczną, bowiem stanowi dochód publiczny bez względu na cywilnoprawny charakter.

Pochodzące z funduszu masy upadłości należności przeznacza się również na zaspokojenie kosztów postępowania-zaliczonych do pierwszej kategorii. Do kosztów postępowania upadłościowego - zgodnie z powyższym- zaliczają się również daniny publiczne, a tym samym opłaty z tytułu użytkowania wieczystego. Syndyk zaspokaja należności pierwszej kategorii w miarę wpływu do masy upadłości stosownych sum, a jeżeli należności te nie zostaną zaspokojone w ten sposób, zaspokaja się je w drodze podziału funduszy masy upadłości (art. 342 i 343 pr.u.n).

Wierzytelność w stosunku do masy upadłości nie zgłasza się więc sędziemu- komisarzowi. Ich zaspokajanie realizowane jest na bieżąco przez syndyka z masy upadłości pod warunkiem, że w masie upadłości znajdują się środki wystarczające na ich realizację. Oznacza to, że dla należności w stosunku do masy upadłości nie sporządza się planu podziału. Jeżeli jednak w masie upadłości nie ma odpowiednich środków konieczne staje się dokonanie podziału środków masy pomiędzy wszystkich wierzycieli kategorii pierwszej razem z wierzytelnościami stanowiącymi koszty postępowania.

Reasumując, jeżeli chodzi o wierzytelność powstałą po ogłoszeniu upadłości (wierzytelność w stosunku do masy upadłości) wynikająca z czynności dokonanych przez syndyka albo ze stosunków prawnych powstałych jeszcze przed ogłoszeniem upadłości, w które jednak wstąpił upadły dopuszczalność powództwa nie może budzić wątpliwości. Zobowiązanie z tytułu opłaty rocznej jest wierzytelnością w stosunku do masy upadłości, bowiem wynikają z czynności ze stosunku obligacyjnego zawiązanego przed ogłoszeniem upadłości, w który wstąpił syndyk. Skoro możliwe jest wystąpienie z powództwem o zapłatę takiej wierzytelności, to zarzut pozwanego, okazał się chybiony.

Rozstrzygnąwszy kwestię dopuszczalności powództwa w niniejszej sprawie, Sąd zasądził na rzecz powoda żadaną kwotę główną roszczenia w kwocie 32 983,50 zł, skoro samo istnienie zobowiązania i jego wysokość były poza sporem.

Na koszty procesu w niniejszej sprawie składają się opłata sądowa od pozwu w kwocie 1650 zł oraz koszty wynagrodzenie pełnomocnika strony powodowej. Pozwany przegrał sprawę w całości, a więc na nim ciąży obowiązek zwrotu kosztów procesu(art. 98 k.p.c.). Strona powodowa poniosła koszty procesu w postaci wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika. Sąd ustalił koszty zastępstwa procesowego w sprawie w oparciu o § 2 pkt.5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych na kwotę 3.600 zł. Powód nie miał obowiązku uiszczenia kosztów sądowych na podstawie art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Opłatę od pozwu tymczasowo poniósł Skarb Państwa- Sąd Rejonowy w Dzierżonowie i stosowanie do wyniku postępowania został nią obciążony pozwany (art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).